

Kemin kaupungin lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi matkailijaveroa koskevaksi lainsäädännöksi

Kaupunginhallitus 17.08.2026 § 234
379/00.04.00/2026

Valmistelu

6.8.2026 Hallinto- ja kehitysjohtaja Jukka Vilen

Kemin kaupunki pitää perusteltuna, että kunnille annetaan mahdollisuus ottaa käyttöön matkailijavero oman harkintansa mukaisesti. Kuntatalouden kestävyys näkökulmasta on tärkeää tarkastella uusia keinoja kuntien tulopohjan vahvistamiseksi. Matkailijavero voi tarjota kunnille mahdollisuuden laajentaa veropohjaansa ilman, että verorasitus kohdistuu suoraan kuntalaisiin.

Kemin näkökulmasta matkailijaveron käyttöönottoon liittyy kuitenkin useita avoimia kysymyksiä, jotka tulee ratkaista ennen lain voimaantuloa. Erityisen tärkeää on arvioida veron vaikutukset matkailuelinkeinon kilpailukykyyn sekä matkailukysyntään. Kemin majoittujista merkittävä osa ei ole vapaa-ajan matkailijoita, vaan työmatkailijoita ja työtehtävien vuoksi kaupungissa majoittuvia henkilöitä. Esityksen mukaan matkailijavero kohdistuisi kaikkeen tilapäiseen ja vastikkeelliseen majoittamiseen riippumatta majoittumisen tarkoituksesta. Näin ollen veron piiriin kuuluisivat myös työmatkoihin, teollisuuden investointeihin, satamatoimintaan, rakentamiseen sekä muihin elinkeinotoiminnan tarpeisiin liittyvät majoitukset. Kaupunki pitää tarpeellisena sisällyttää vero myös lyhyt vuokraukseen ja näin ollen lyhyt vuokrauksen rekisteröintivelvoite tulisi ratkaista ennen veron käyttöönottoa.

Matkailijaveron ulottaminen kaikkeen matkustamiseen on Kemin kaupungin näkökulmasta merkittävä kysymys, sillä kaupungissa majoittuvista henkilöistä huomattava osa ei ole vapaa-ajan matkailijoita vaan työtehtävien vuoksi alueella oleskelevia henkilöitä. Tällöin matkailijaveron vaikutukset ulottuisivat matkailuelinkeinon lisäksi laajemmin yritysten toimintaedellytyksiin ja alueen kilpailukykyyn. Kemin kaupunki pitää perusteltuna, että lain jatkovalmistelussa arvioidaan, tulisiko työmatkustamiseen tai pitkäkestoiseen työskentelyyn liittyvää majoittumista käsitellä verotuksessa eri tavalla tai säätää niihin liittyvistä poikkeuksista. Vähintäänkin näiden vaikutukset tulee arvioida perusteellisesti osana esityksen yritysvaikutusten arviointia.

Koska matkailijavero olisi kunnallinen vero, sen käyttöönotto voi johtaa kuntien välisiin kilpailuvaikutuksiin. Kemin kaupunki pitää tärkeänä, että veromalli ei heikennä yksittäisten kuntien asemaa suhteessa naapurikuntiin tai muihin matkailualueisiin. Erityisesti Lapissa matkailu muodostaa laajan alueellisen kokonaisuuden, minkä vuoksi olisi perusteltua arvioida myös maakunnallisia tai muutoin alueellisesti yhtenäisiä toteuttamismalleja. Kemin kaupungin näkemyksen mukaan matkailijaveron mahdollinen kokeilu olisi tarkoituksenmukaisempaa toteuttaa alueellisena/seudullisena kuin yksittäisten kuntien erillisinä ratkaisuna.

Kaupunki kiinnittää huomiota myös veron hallinnollisiin vaikutuksiin. Esityksessä veron kantamisesta vastaisi Verohallinto, mutta veron käyttöönotosta aiheutuu hallinnollisia kustannuksia myös kunnille ja

majoituspalvelujen tarjoajille. Lain valmistelussa tulee arvioida huolellisesti, miten nämä kustannukset jakautuvat ja mikä on veron todellinen nettotuotto kunnille. Erityisesti pienissä ja keskisuurissa kunnissa on mahdollista, että hallinnolliset kustannukset muodostuvat suhteettoman suuriksi verotuottoon nähden.

Kemin kaupunki pitää perustetuna, että veron mahdollinen tuotto voidaan käyttää matkailua, elinvoimaa ja matkailuinfrastruktuuria kehittäviin toimenpiteisiin. Lainsäädännön perusteluissa olisi syytä selvittää verotuoton käyttötarkoituksia ja mahdollisuuksia kohdentaa varoja matkailun kehittämiseen. Tuoton näkyvä kohdentaminen matkailua tukeviin investointeihin parantaisi veron hyväksyttävyyttä sekä matkailuyritysten että matkailijoiden näkökulmasta.

Jatkovalmistelussa tulee hyödyntää kansainvälisiä kokemuksia matkailijaveroista sekä arvioida huolellisesti veron mitoitusta, kohdentumista ja vaikutuksia erilaisissa matkailukunnissa. Erityisen tärkeää on varmistaa kilpailuneutraliteetti kuntien välillä sekä arvioida vaikutukset matkailijamääriin, yritysten toimintaedellytyksiin ja kuntatalouteen.

Kemin kaupunki suhtautuu matkailijaveroon lähtökohtaisesti myönteisesti keinona vahvistaa kuntien rahoituspohjaa. Samalla kaupunki katsoo, että lain jatkovalmistelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota:

- veron vaikutuksiin matkailun kilpailukykyyn ja matkailijamääriin,
- kuntien välisen kilpailuneutraliteetin varmistamiseen,
- hallinnollisten kustannusten ja veron nettotuoton arviointiin,
- verotuoton tarkoituksenmukaiseen kohdentamiseen sekä
- kansainvälisten kokemusten hyödyntämiseen ja mahdollisten alueellisten toteuttamismallien arviointiin.

Näiden kysymysten huolellinen ratkaiseminen on edellytys sille, että matkailijavero voi tukea kuntien taloutta vaarantamatta matkailun positiivista kehitystä..

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Matti Ruotsalainen

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus antaa oheisen lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi matkailijaveroa koskevaksi lainsäädännöksi.

Päätös

Kaupunginjohtaja täsmensi lausuntoa (maakunnallinen muutettu muotoon alueellinen/seudullinen). Kaupunginhallitus päätti antaa oheisen täsmennetyn lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi matkailijaveroa koskevaksi lainsäädännöksi.